

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αρ. φακ.: 5.28.38
Αρ. τηλ.: 22800661
Αρ. φαξ: 22428277
E-mail: dde@moec.gov.cy

30 Ιουλίου 2018

Διευθυντές/Διευθύντριες
Δημοτικών Σχολείων, Νηπιαγωγείων και Ειδικών Σχολείων

Θέμα: Σχολικοί Κήποι και Κατάλληλη Δενδροφύτευση

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, πληροφορείστε ότι, σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών, έχουν ετοιμαστεί κατευθυντήριες γραμμές σε ό,τι αφορά στη δημιουργία σχολικών κήπων. Σκοπός της προσπάθειας αυτής είναι από τη μια η αξιοποίηση των κατάλληλων ειδών χλωρίδας κατά τη δημιουργία σχολικών κήπων και από την άλλη η διασφάλιση μιας κάποιας ομοιομορφίας και σωστής σύνθεσης στους σχολικούς κήπους, προσαρμοσμένη στις εδαφοκλιματικές συνθήκες του τόπου μας.

2. Με βάση την εμπειρογνωμοσύνη του Τμήματος Δασών και την μακρόχρονη ενασχόληση του με το συγκεκριμένο αντικείμενο, τα βασικά κριτήρια επιλογής των ειδών χλωρίδας για χρήση σε σχολικούς κήπους συστήνεται να είναι τα ακόλουθα:

- i. **Διατήρηση της φυσιογνωμίας της περιοχής:** Η χρήση φυτών της περιοχής θα πρέπει να συνάδει τόσο αισθητικά όσο και οικολογικά με το τοπικό περιβάλλον, ώστε να μην επιφέρει οποιαδήποτε διατάραξη, τουλάχιστον οπτική σε πρώτη φάση.
- ii. **Προστασία του Περιβάλλοντος:** Είδη όπως ο Αϊλανθος (*Ailanthus altissima*), η Ακακία (*Acacia cyanophylla*), η Δωδωναία (*Dodonea viscosa*) και η λευκαίνα (*Leucena leucoccephala*) και άλλα χαρακτηρίζονται ως εισβλητικά (ή δυνητικά εισβλητικά). Είναι, δηλαδή, είδη ξενικά, τα οποία έχουν εισαχθεί στην Κύπρο και αναπαράγονται από μόνα τους στη φύση εισβάλλοντας στα φυσικά οικοσυστήματα και εκτοπίζοντας τα ιθαγενή είδη χλωρίδας. Η χρήση αυτών των ειδών πρέπει να αποφεύγεται.
- iii. **Προστασία υποδομών:** Οι φίκι (*Ficus spp.*), οι ευκάλυπτοι (*Eucalyptus spp.*), οι στερκούλιες (*Brachychiton spp.*) και οι λεύκες (*Populus spp.*) συστήνεται να αποφεύγονται, διότι αναπτύσσουν ισχυρό και λαίμαργο ριζικό σύστημα προκαλώντας ζημιές και άλλα προβλήματα σε πλακόστρωτα, αποχετεύσεις, θεμέλια κτηρίων κτλ.
- iv. **Ασφάλεια και Υγεία:** Είδη που παράγουν τοξικές ουσίες ή που φέρουν επικίνδυνα αγκάθια, με πιθανότητα πρόκλησης δηλητηρίασης, αλλεργίας ή τραυματισμού, συστήνεται επίσης να αποφεύγονται. Το ίδιο ισχύει και για τα είδη που προσελκύουν τις μέλισσες σε μεγάλο βαθμό.

- v. **Σύνδεση με τις λαϊκές και θρησκευτικές μας παραδόσεις:** Είδη τα οποία είναι συνδεδεμένα με τις τοπικές παραδόσεις και μύθους ή αιωνόβια δέντρα που διατηρούνται πλησίον εκκλησιών μας (ελιές, τρέμιθοι, τουμπεζιές, δάφνες κτλ.), συστήνεται να προωθούνται τοπικά και να αξιοποιούνται, ώστε να μπορούν να αποτελούν στοιχείο αναφοράς και συζήτησης.
- vi. **Κόστος συντήρησης:** Προτιμούνται είδη ολιγαρκή, με μειωμένες υδατικές και εδαφικές απαιτήσεις και συνεπώς με χαμηλό κόστος συντήρησης (κλάδεμα, λίπανση, αντικατάσταση), έτσι ώστε να καθιστούν εύκολη και οικονομική τη διατήρηση του κήπου σε επιθυμητή κατάσταση.
- vii. **Κλιματεδαφικές συνθήκες και υψομετρική ζώνη:** Όλα τα είδη που θα χρησιμοποιούνται, συστήνεται να εγκαθίστανται εντός της υψομετρικής ζώνης εξάπλωσής τους και οι εδαφικές απαιτήσεις τους να συνάδουν με τις εδαφικές συνθήκες του εκάστοτε κήπου.
- viii. **Εκπαίδευση μαθητών/τριών:** Ένας κήπος με τα κυριότερα κυπριακά δασικά φυτά αποτελεί χώρο εκπαίδευσης των μαθητών/τριών, ώστε να αποκτούν το στοιχειώδες ενδιαφέρον και τη βασική γνώση για την κυπριακή χλωρίδα ειδικότερα και για τα φυσικά οικοσυστήματα του νησιού μας γενικότερα.
- ix. **Θεματικοί κήποι:** Υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας θεματικών κήπων αποτελούμενων από φυτά με ειδικές χρήσεις ή κοινά χαρακτηριστικά όπως: αρωματικά και αρτυματικά φυτά, φαρμακευτικά φυτά (με προσοχή), ενδημικά, κωνοφόρα, αναρριχόμενα κτλ.

3. Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, επισυνάπτεται σχετικός πίνακας με κυπριακά κυρίως είδη χλωρίδας, τα οποία έχουν δοκιμαστεί και αποδώσει εξαιρετικά σε διάφορες περιπτώσεις. Επισημαίνεται ότι υπάρχουν σχετικά ενημερωτικά έντυπα που διανέμονται δωρεάν από το Τμήμα Δασών και τα οποία μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Δασών (<http://www.moa.gov.cy>).

4. Οι Λειτουργοί του Τμήματος Δασών (Τομέας Πάρκων και Περιβάλλοντος, Κεντρικά Γραφεία τηλ. 22805547, 22805543) βρίσκονται πάντοτε στη διάθεση του προσωπικού του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για παροχή αρωγής και τεχνογνωσίας επί του θέματος.

Χρίστος Χατζηθανασίου
Διευθυντής
Δημοτικής Εκπαίδευσης

Κοιν .: - Τμήμα Δασών, 1414 Λευκωσία

- Γ.Ε.Δ.Ε.

- Π.Λ.Ε., Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας

- Π.Ο.Ε.Δ.

- Ο.Ε.Δ.Ε.

- Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων και Κηδεμόνων Δημοτικής

- Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημόσιων και Κοινοτικών
Νηπιαγωγείων

- Παγκύπρια Ομοσπονδία Συνδέσμων Γονέων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες, Τ.Θ. 17113, 2261 Λατσία

- Ομοσπονδία Συνδέσμων Γονέων και Κηδεμόνων Ιδιωτικών Σχολείων

- Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Σχολικών Εφορειών, Τ.Θ. 51550, 3506 Λεμεσός

- Σχολικές Εφορείες Δημοτικής Εκπαίδευσης